

Реформа оплати праці в дії.

Сьогодні ми розберемося на прикладах в яких випадках необхідно здійснювати доплату до мінімальної зарплати, а в яких випадках необхідно здійснювати доплату ЄСВ до мінімального платежу.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в 2017р.

В Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (надалі Закон №2464) внесено зміни і станом на 01.01.2017р. маємо наступні показники при оподаткуванні зарплати:

1. Ставка нарахування ЄСВ -22%(8,41%- для працівників інвалідів);
2. Максимальний розмір зарплати, з якої утримується ЄСВ - **25 прожиткових мінімуми**;
- 3.**Мінімальний страховий внесок -704грн.(3200x22%)**

Платники, база та ставки ЄСВ

Категорія платника	База нарахування	
	Заробітна плата, лікарняні, допомога по вагітності та пологах	Винагорода за договорами ЦПХ
Підприємства, в т.ч самозайняті особи, по доходах звичайних працівників	22%	22%
Підприємства, по доходах працівників – інвалідів*	8,41%	22%
<i>* крім роботодавців – ФОП, які до доходів працівників – інвалідів застосовують ставку 22%</i>		
Підприємства всеукраїнських громадських об'єднань інвалідів, зокрема УТОГ та УТОЗ **	5,3%	5,3%
Підприємства та організації громадських організацій інвалідів **	5,5% - на доходи працівників – інвалідів 22% - на доходи інших працівників	22%
<i>** кількість працівників – інвалідів – не менше 50% загальної чисельності працюючих за умови, що фонд оплати праці інвалідів - не менше 25%</i>		

При нарахуванні ЄСВ необхідно звернути увагу на наступні важливі моменти:

- визначено, що Єдиний внесок не входить до системи оподаткування. Податковий кодекс не регулює порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску. ЄСВ регулює Закон №2464;
- передбачено, що “За наявності у платника єдиного внеску одночасно із зобов'язаннями із сплати єдиного внеску зобов'язань із сплати податків, інших обов'язкових платежів, передбачених законом, або зобов'язань перед іншими кредиторами зобов'язання із сплати єдиного внеску виконуються в першу чергу і мають пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями, крім зобов'язань з виплати заробітної плати (доходу).” (п.12, ст.9 Закону № 2464);
- Постановою Кабінету Міністрів України №1170 від 22 грудня 2010р. затверджено перелік видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- ЄСВ повинен бути сплачений в день виплати зарплати, допомоги по тимчасовій втраті працездатності, доходу але **не пізніше 20 числа місяця**, наступного за звітним. Роботодавці повинні сплачувати єдиний внесок під час кожної виплати заробітної плати;
- **Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску дорівнює двадцяти п'яти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб:**

Максимальний розмір зарплати на яку нараховується ЄСВ	Максимальний розмір зарплати по періодам 2017р.		
	січень- квітень	травень - листопад	грудень
	40000,00грн.	42100,00грн.	44050,00грн.

- **Мінімальний страховий внесок** визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом (з 01.01.2017р. - мінімальна зарплата (3200,00 x 22%);
 - **Страховий стаж для допомоги по тимчасовій втраті працездатності** залежить від сплати ЄСВ. З 01.01.2011р., якщо за застраховану особу сплатили мінімальний страховий внесок за місяць, то цій особі зараховується місяць страхового стажу. До 01.01.2011р. страховий стаж для допомоги визначався по трудовій книжці і дорівнював трудовому стажу. Сума доплат ЄСВ до мінімальної зарплати не впливає на страховий стаж.
 - У разі якщо база нарахування єдиного внеску **не перевищує розміру** мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску.
- При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка єдиного внеску, встановлена цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру (п.5ст.8 Закону № 2464).

Тепер розглянемо умовні приклади розрахунку доплати до рівня МЗП.

З 01.01.2017 року мінімальний посадовий оклад за некваліфіковану працю встановлено на рівні прожиткового мінімуму для працездатного населення, тобто 1600 грн. Проте, розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці повинен бути не нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, тобто не менше ніж 3200 грн. Тож, відтепер скасовано норми, згідно яких до мінімальної заробітної плати не входили доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати. Таким чином, якщо працівнику за повністю відпрацьований місяць нараховано менш ніж 3200 грн, потрібно проводити доплату до рівня мінімальної зарплати. Статтею 3-1 Закону N 108/95-ВР передбачено, що доплату потрібно виплачувати щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати. Це значить що в штатному розписі можуть бути затверджені посадові оклади **нижче 3200,00 (мінімальної зарплати), але не нижче 1600,00 (прожитковий мінімум)**. Скасовано норми, згідно яких до мінімальної заробітної плати не входили доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати. Таким чином, якщо працівнику за повністю відпрацьований місяць нараховано менше ніж 3200 грн, потрібно проводити доплату до рівня мінімальної зарплати. Статтею 3-1 Закону N 108/95-ВР затверджено перелік виплат , що включаються в мінімальну зарплату та визначено, що доплату потрібно нараховувати та виплачувати щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати.

За повну норму часу не можна виплатити менше 3200,00, включаючи доплати.

Якщо працівник працює на умовах неповного робочого часу, то мінімальну зарплату необхідно виплачувати пропорційно до норми праці.

		лікарняний				(1,5%)		платежу(тип нарахувань 13)
1	Іванов І.І.	2850,00	300,00	3150,00	567,00	47,25	693,00	11,00*

*Так як працівник працює по основному місцю роботи, то за нього не може бути сплачено ЄСВ менше 704,00 грн. за місяць, тому необхідно доплатити ЄСВ 11,00 грн. і відобразити в звіті по ЄСВ по типу нарахувань 13.

Приклад 4. На підприємстві працює працівник-інвалід Крук А.А. на 0,25 ставки (зовнішній сумісник). Його посадовий оклад 1800,00 грн. Доплат, надбавок, премій немає. Є заява на пільгу по ст. 169.1.3 з підтверджуючими документами. Крім того є довідка МСЕК щодо групи інвалідності. Якщо з фізичною особою було укладено трудовий договір, то у разі, коли її зарплата за виконану місячну норму праці менша мінімальної, роботодавець зобов'язаний виконувати вимогу щодо розміру зарплати не нижче МЗП. Жодних винятків для пільгових категорій працівників немає. У наведеному прикладі працівник є інвалідом. Також він є зовнішнім сумісником. При цьому його зарплата менше МЗП. Тому щодо його зарплати потрібно буде виконувати вимогу про доплату до рівня МЗП.

Визначимо рівень МЗП з урахуванням зайнятості працівника:

3200 грн. x 0,25 = 800 грн.

Нарахована зарплата згідно штатного розпису:

450,00 грн. = (1800,00x0,25),

Сума доплати до рівня МЗП становитиме:

800,00 – 450,00 = 350,00 грн.,

Загальна сума зарплати працівника-інваліда (зовнішнього сумісника) у січні 2017 року становитиме:

450,00оклад + 350,00доплата до МЗП = 800 грн.

По ПДФО працівнику надали пільгу у сумі 1200,00грн. ПДФО зовсім не утримується

В січні місяці працівнику необхідно нарахувати:

№п/п	ФІП	Нарахована		всього нараховано	Утримано		Нараховано ЄСВ (8,41%)	Донараховано ЄСВ до мінімального платежу(тип нарахувань 13)
		зп	доплата		ПДФО(18%)	військовий збір (1,5%)		
1	Крук А.А.	450,00	350,00	800,00	0,00	12,0	67,28	0,00*

*По типу нарахування 13 донараховувати ЄСВ не потрібно.

Приклад 5. Працівниця Курява О.О. працює на 0,75 ставки працівником з комплексного прибирання (основне місце роботи) і на 0,25 ставки прибиральником службових приміщень (внутрішній сумісник). Посадовий оклад за основною посадою 1800,00 грн., за сумісництвом 1600,00 грн. Також за основним місцем роботи в січні 2017 року працівнику нарахували премію до ювілею у сумі 500 грн., а на роботі за сумісництвом — доплату за використання деззасобів у розмірі 10 % від посадового окладу (40 грн.). Є заява на застосування соціальної пільги по ПДФО по ст. 169.1.2 (має 2 дітей до 18 років)

Вимогу щодо доплати до рівня МЗП слід виконувати окремо за основним місцем роботи та окремо — на роботі за сумісництвом. Підсумовувати зарплату за основним місцем роботи із зарплатою на роботі за сумісництвом, у тому числі і внутрішнім, не потрібно. При цьому за кожним місцем роботи зарплату за місяць потрібно буде порівнювати з МЗП, визначеною пропорційно до виконаної норми праці, тобто з урахуванням зайнятості працівника (пропорційно до відпрацьованого робочого часу).

Розрахуємо доплату до МЗП за кожним місцем роботи окремо.

За основним місцем роботи

1. Визначимо МЗП з урахуванням зайнятості працівника:

3200 грн. x 0,75 = 2400 грн.

2. Визначимо суму виплат, які враховують при порівнянні з МЗП. У січні 2017 року працівнику було нараховано посадовий оклад у сумі 1350,00 грн. (1800,00x0,75) та премію до ювілейної дати у розмірі 500 грн. Разову премію (до ювілейної дати) не враховуємо в сумі виплат при порівнянні з МЗП, її нараховуємо «зверху» МЗП. Таким чином, у зіставленні бере участь тільки оплата за окладом за відпрацьований час — 1350 грн.

3. Визначимо суму доплати до МЗП:

2400,00 – 1350,00 = 1050,00 (грн.).

4. Загальний розмір зарплати, нарахованої в січні 2017 року по основному місцю роботи дорівнює:

1350,00оклад + 1050доплата до МЗП + 500разова премія = 2900 (грн.).

За внутрішнім сумісництвом

1. Визначимо МЗП з урахуванням зайнятості працівника:

3200 грн. x 0,25 = 800 грн.

2. Визначимо суму виплат, які враховують при зіставленні з МЗП.

У січні 2017 року працівнику було нараховано посадовий оклад у сумі 400 грн. та доплату за використання деззасобів у розмірі 40 грн. (400 грн. x 10 %). Доплату за використання деззасобів не враховуємо в сумі виплат при порівнянні з МЗП, її нараховуємо «зверху» МЗП. Таким чином, у порівнянні бере участь тільки оплата за окладом за відпрацьований час — 400 грн.

3. Визначимо суму доплати до МЗП:

800 - 400 = 400 грн.

4. Загальний розмір зарплати, нарахованої в січні 2017 року, дорівнює:

400оклад + 400доплата до МЗП + 40доплата за деззасоби = **840 грн.**

Працівниці по ПДФО надана соціальна пільга на 2 дітей у сумі 1600,00 (800,00 x2), так як зарплата не більше 4480,00 грн. (2240,00x 2 на кількість дітей)

В січні місяці працівниці необхідно нарахувати:

№ п/п	ФІП	Нарахована		всього нараховано	Утримано		Нараховано ЄСВ (22%)	Донараховано ЄСВ до мінімального платежу(тип нарахувань 13)
		зп +	доплата		ПДФО(18%) з урахуванням пільги 1600,00	військовий збір (1,5%)		
1	Курява О.О. основне місце роботи	1350,00+500,00	1050,00	2900,00	385,20= (2900,00+840,00-1600,00) x18%	56,10= (2900,00+840,00) x1,5%	822,80	0,00**
2	Курява О.О. за сумісництвом	400,00+40,00	400,00	840,00				

**По типу нарахування 13 донараховувати ЄСВ не потрібно, так як сума ЄСВ більше 704,00 грн..